



Қ А Р О Р И

2020 йил 31 октябр

№ 109/17

**Булунғур тумани маъмурий судининг раиси Ш.Тўхтаевнинг 2020 йил
9 ойи давомида одил судловни амалга ошириш борасида бажарган ишлар
юзасидан ахбороти тўғрисида**

Ҳаммамизга маълумки, Тошкент шаҳрида суд органлари тизимида одил судловни таъминлаш борасидаги ишларнинг аҳволи, муаммолар ва истикболдаги вазифаларга бағишланган видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди. Унда давлатимиз раҳбари муҳтарам Шавкат Миромонович Мирзиёев иштирок этиб маъруза қилдилар.

Давлатимиз раҳбари томонидан тасдиқланган Ўзбекистоннинг янги тараққиёт стратегиясида қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилиш бўйича белгиланган вазифалар моҳият-эътибори билан суд-ҳуқуқ соҳасини бутунлай янги босқичга олиб чиқувчи, пировардида инсон ҳуқуқ ва манфаатлари тўлақонли ва самарали таъминланишига кенг имкониятлар яратди.

Тараққиёт стратегиясида суднинг ҳақиқий мустақиллиги таъминланишига эътибор қаратилган бўлса, бу мақсадни рўёбга чиқаришда мазкур фармон муҳим ҳуқуқий замин яратди. Айниқса, мазкур ҳужжатда мамлакатимизда ягона суд амалиётини шакллантириш масаласи қўйилгани оқилона иш бўлди. Зеро, юқорида қайд этилганидек одил судловнинг олий нуқтаси суд экан, унинг ягона бўлиши мантиқан тўғри. Шу жиҳатдан, Давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 21 февралдаги "Ўзбекистон Республикасида суд тизими тузилмасини тубдан такомиллаштириш ва фаолияти самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони соҳадаги давлат сиёсатини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарди.

Шу пайтга қадар суд ҳокимиятининг икки олий органи – Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий ҳўжалик судининг мавжудлиги суд тизимини бошқариш вазифаларининг такрорланишига, ягона суд амалиёти таъминланмаслигига олиб келаётган эди. Ҳарбий суд судьяларининг Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари таркибига киритилганлиги, адлия органлари томонидан умумий юрисдикция судлари фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш тартиби суд ҳокимиятининг мустақиллиги тамойилига мўвофиқ келмаётган эди.

Фармонга мувофиқ, 2017 йил 1 июндан суд ҳокимиятининг ягона олий органи – Ўзбекистон Республикаси Олий суди ташкил этилди. Бу мазкур ҳужжатнинг энг аҳамиятли жиҳатларидан бири бўлиб, Олий суд ва Олий ҳўжалик судининг фуқаролик, жиноий, маъмурий ва иқтисодий суд иш юритуви соҳаси ягона судга бирлаштирилишида акс этди. Ўз навбатида, бу ўзгариш оммавий-

ҳукукий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларни, шунингдек, маъмурий ҳукуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқишга ваколатли бўлган янги суд тизимининг шакллантирилиши алоҳида аҳамият касб этади.

Илк маротаба давлат органлари ва уларнинг мансабдор шахслари ғайриқонуний ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан фуқароларнинг судга шикоят қилиш ҳуқуқининг конституциявий кафолатларини амалга оширишни таъминлашга хизмат қиладиган Ўзбекистон Республикаси Олий судининг маъмурий ишлар бўйича судлов хайъати, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маъмурий судлари, туман (шаҳар) маъмурий судлари ташкил этилди.

Ҳозирги кунга қадар давлат органлари ва уларнинг мансабдор шахслари ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоятларни кўриб чиқиш Фуқаролик ва Хўжалик процессуал кодексларига мувофиқ фуқаролик ишлари бўйича судлар ва хўжалик судлари томонидан, маъмурий ҳукуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар эса, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга мувофиқ жиноят ишлари бўйича судлар томонидан амалга оширилаётган эди. Эндиликда ушбу тоифадаги ишлар янги ташкил этилаётган маъмурий судлар томонидан кўрилади.

Давлатимиз раҳбари ўзининг “Қонун ва адолат устуворлигини таъминлаш—барча эзгу мақсадларимизга эришишнинг энг муҳим шarti” ҳақидаги маърузаларида, соҳада босқичма-босқич ва изчил амалга оширилаётган ислохотлар, эришилган натижалар билан бирга, бу борада ҳали ўз ечимини топмаган камчиликлар ва муаммоларнинг ҳам мавжудлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

Маърузада муҳим бир фикр илгари сурилиб, ҳар бир судья аҳоли билан жойларда бир ойда камида бир марта очик мулоқотлар ташкил этиши, судья лавозимида фаолият кўрсатаётган суд ходимлари ўз фаолиятлари юзасидан халқ депутатлари маҳаллий кенгашларида ахборот бериб боришлари тўғрисидаги таклифларни бердилар ва бу таклифлар йиғилиш иштирокчилари томонидан тўлиқ маъқулланди.

Ҳурматли йиғилиш иштирокчилари рухсатларингиз билан Булунғур туман маъмурий суди таркиби ва туман суди томонидан жорий йилнинг олти ойи мобайнида одил судловни таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар тўғрисида ахборот бераман.

Булунғур туман маъмурий суди 2019 йил 5 январидан ўз фаолиятимни бошладим, суднинг раиси сифатида мен Тухтаев Шерзод Мусирмонович, судья ёрдамчиси лавозимида 1 нафар олий юридик маълумотли ва архивариус вазифасида 1 нафар олий маълумотга эга бўлган ходимлар фаолият кўрсатиб келмоқдамиз.

Маъмурий суд давлат органларининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг, шунингдек улар мансабдор шахсларининг хатти-ҳаракатлари (қарорлари) устидан берилган, оммавий-ҳукукий муносабатлардан келиб чиқадиган шикоят ва аризалар бўйича маъмурий низоларни ҳамда қонун билан унинг ваколатлари доирасига берилган, яъни Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 245-моддасида назарда тутилган моддалар бўйича маъмурий ҳукуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқади, шунини айтиб ўтиш жоизки, муқаддам, давлат органлари ва уларнинг мансабдор шахслари ҳаракатлари

(ҳаракатсизлиги) ҳамда қарорлари устидан берилган шикоят ва аризалар тегишлича фуқаролик ва хўжалик судлари томонидан кўрилар эди.

Туман маъмурий суди томонидан 2020 йил 9 ойлик давомида жами 1939 нафар шахсга нисбатан 1280 та маъмурий ишлар мазмунан кўриб чиқилиб, 1024 нафар шахсга нисбатан маъмурий жазолар, яъни

- 612 нафар шахсга нисбатан жарима,
- 141 нафар шахсга нисбатан махсус ҳуқуқдан маҳрум қилиш,
- 411 нафар шахсга нисбатан маъмурий қамоқ жазолари тайинланган.

Шунингдек, 915 нафар шахсга 485 та маъмурий ишлар қонунда белгиланган тартибда ҳаракатдан тугатилган бўлиб, шундан, 792 нафар шахсга нисбатан ишлар Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 21-моддасига асосан (яъни огоҳлантириш билан қифояланган), 5 нафар шахсга нисбатан иш МЖТКнинг 271-моддаси 1-бандига асосан (яъни ҳуқуқбузарлик аломати бўлмаганлиги сабабли), 49 нафар шахсга нисбатан иш МЖТКнинг 271-моддаси 7-бандига асосан (яъни жавобгарликка тортиш муддати ўтганлиги сабабли), 10 нафар шахсга нисбатан иш МЖТКнинг 271-моддаси 10-бандига асосан (яъни оқибат бартараф этилганлиги сабабли), 57 нафар шахсга нисбатан ишлар МЖТКнинг 271-моддаси 11-бандига асосан (яъни зарарни қоплаш сабабли) маъмурий ишлар ҳаракатдан тугатилган.

Бундан ташқари, 1 нафар шахсга нисбатан 1 та маъмурий иш МЖТКнинг 278-моддаси тартибида прокурорга ҳамда 72 нафар шахсга нисбатан 35 та маъмурий ишлар қўшимча суриштирув учун тегишли органларга юборилган.

Туман маъмурий судига 2020 йил 9 ойлик давомида давлат органларининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг, шунингдек улар мансабдор шахсларининг хатти-ҳаракатлари (қарорлари) устидан берилган, оммавий-ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган шикоят ва аризалар бўйича жами 33 та маъмурий ишлар келиб тушган, шундан, 10 та маъмурий ишлар бўйича аризалар қаноатлантирилган, 16 та маъмурий ишлар бўйича аризалар рад қилинган, 5 та иш юритишдан тугатилган, 2 та кўрмасдан қолдирилган, ушбу маъмурий ишларнинг 24 таси жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини бузувчи хатти-ҳаракатлар ва қарорлар устидан берилган шикоятлар, 8 таси бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси Булунғур туман бўлими органининг ҳаракатларни бажаришни рад этганлиги ёхуд уларни нотўғри бажарганлиги, 1 нафар мажбурий ижро бюроси Булунғур туман бўлимининг ҳаракатидан устидан берилган шикоятларни ташкил этган.

Аҳоли ўртасида ҳуқуқ-тарғибот тадбирлар тўғрисида:

Булунғур туман маъмурий суди томонидан 2020 йил 9 ойлик давомида 10 маротаба аҳоли ўртасида ҳуқуқий тарғибот тадбирлар ўтказилган бўлиб, шундан 6 маротаба маҳалла фуқаролар йиғинларида, 4 маротаба ўқув муассаса биноларида жами 75 нафардан зиёдроқ иштирокчилар ўртасида суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, уларнинг оқибатлари юзасидан жамоатчилик вакиллари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари иштирокида давра суҳбатлари ўтказилиб тегишлича тушунтиришлар берилди. Ушбу тадбирларнинг аксарияти оммавий ахборот воситалари ва маҳаллий газеталарда кенг ёритилмоқда.

Сайёр суд мажлислари тўғрисида:

Булунғур туман маъмурий суди томонидан 2020 йил 9 ойлик давомида 248 та маъмурий ишлар сайёр суд мажлисларида кўриб чиқилди.

Туман ҳудудида кейинги вақтларда шахснинг шаъни ва кадр-қимматини камситувчи сўзлар билан ҳақорат қилиш, енгил тан жароҳати етказиш, транспорт воситаларини маст ҳолда бошқариш билан боғлиқ маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар содир этилаётган ҳудудлар кесимида сайёр суд мажлислари ўтказилиб, ушбу турдаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, келгусида чоратадбирлар белгилаш борасида маҳалла фаоллари ва жамоатчилик ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилишини кўчайтириш, уларни бандлигини таъминлаш, ёшларни турли хил ёт ғояларга эргашмаслик, оммавий маданият таъсирига тушиб қолмасликлари, шунингдек, аёллар томонидан ҳуқуқбузарликлар содир этилаётганлиги юзасидан аҳоли ўртасида кенг муҳокама қилиниб, бундай салбий ҳолатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлаётган омилларни аниқлаш, келгусида бу каби ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш юзасидан давра суҳбатлари ўтказилиб, ушбу ҳолатларнинг қонуний оқибатлари ҳақида тушунчалар берилди.

Туман судида фуқароларни қабул қилиниши

2020 йил 9 ойлик давомида туман маъмурий судининг раиси томонидан 8 нафар жисмоний ва юридик шахсларни вакилларида ариза, таклиф ва мурожаатлар билан қабул қилинган бўлиб, аризалардаги вазиятлар қонуний текширилиб қаноатлантирилган ва ариза муаллифларига қонуний ҳуқуқлари тушунтирилган.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддасига асосан Халқ депутатлари Булунғур тумани Кенгаши

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Булунғур тумани маъмурий судининг раиси Ш.Тўхтаевнинг 2020 йил 9 ойи давомида одил судловни амалга ошириш борасида бажарган ишлар юзасидан ахбороти маълумот учун қабул қилинсин.

2. Булунғур тумани маъмурий судининг раиси Ш.Тўхтаевга:

аҳоли билан жойларда бир ойда камида бир марта очик мулоқот ўтказиш жадвалини белгилаб олиш ва туман Кенгаш депутатларини ҳам жалб қилиш;

аҳоли билан мулоқотларда суд ходимлари ўз фаолиятлари юзасидан ахборот бериб боришларини ташкил этиш;

сайёр суд жараёнларини ўтказишга кенг эътибор қаратиш;

фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш орқали халқимизнинг суд тизимига бўлган ишончини қатъий мустаҳкамлаш, судни том маънода “Адолат кўрғони”га айлантиришга эришиш;

суд органлари томонидан одил судловни амалга ошириш борасида амалга оширилаётган ишларни оммавий ахборот воситаларида тарғиб қилиш тавсия этилсин.

3. Халқ депутатлари туман Кенгаши депутатлари ўзлари сайланган округларда суд ходимлари томонидан аҳоли билан мулоқотларда ўз фаолиятлари юзасидан ахборот бериб боришларини таҳлил этиб, Кенгашнинг мазкур масала юзасидан кейинги сессияларида таклиф ва тавсияларини киритиб борсин.

4. «Булунғур ҳаёти» газетаси бош муҳаррири (Ғ.Ўролов)га суд органлари томонидан одил судловни амалга ошириш борасида олиб бораётган ишларни доимий ёритиб бориш тавсия этилсин.

5. Қарор ижросини таъминлаш туман ҳокимининг ўринбосарлари (Д.Шакарбоев, А.Хазраткулов, Б.Ильчиев)лар зиммаларига юклансин.

6. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Мазкур қарор бажарилишини назорат қилиш халқ депутатлари туман Кенгашининг Қонунийлик, ҳуқуқ-тартибот ва фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш масалалари бўйича доимий комиссияси (Т.Раджабов)га топширилсин.

Тумани Кенгаши раиси



Б.Бахрамов